

AH-101

April-2015

B.Ed., Sem.-II**B-505 : Social Science**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંકો પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 10
- (1) “હિંદ છોડો” ચળવળનું મહત્ત્વ અને અસરો વર્ણવો.
- (2) સાંસ્કૃતિક વારસાના જતન માટેના ઉપાયો જણાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 4
- (1) પ્રધાનમંત્રીના કાર્યો અને સત્તા વિશે નોંધ લખો.
- (2) ગરીબી રેખા એટલે શું ?
- (3) ગરીબીના કારણો વિશે નોંધ લખો.
2. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) નિદર્શન પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (2) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો.
- (3) પ્રદર્શન પદ્ધતિ એટલે શું ? સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેના સોપાનો સમજાવો.
- (2) એકમ આયોજન અને પાઠ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત આપો.
3. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 10
- (1) અનુબંધ એટલે શું ? સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયનો ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (2) સારા સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષકના ગુણો સમજાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 4
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સિક્કા અને ટપાલ ટિકીટનો ઉપયોગ તમે કેવી રીતે કરશો ?
- (2) સમયરેખા એટલે શું ? એક ઉદાહરણ આપો.
- (3) આદર્શ નકશાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

4. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળ દ્વારા કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓની યાદી આપો.
 (2) માપન અને મૂલ્યાંકનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
 (3) બ્લ્યુ પ્રિન્ટનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) ધોરણ-10ના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
 (2) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના દ્વારા કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓની યાદી આપો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) દાંડી કૂચની શરૂઆત કયા દિવસે થઈ હતી ?
 (a) માર્ચ 12 (b) માર્ચ 16
 (c) એપ્રિલ 5 (d) એપ્રિલ 6
- (2) ભારતમાં વર્ષ 2003માં ગરીબોની સંખ્યા આશરે _____ હતી.
 (a) 30 કરોડ (b) 28 કરોડ
 (c) 13 કરોડ (d) 26 કરોડ
- (3) રાજ્ય સભાના સભ્યોની સંખ્યા _____
 (a) 238 (b) 172
 (c) 543 (d) 250
- (4) કયા ગૃહને ઉપલા ગૃહ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે ?
 (a) રાજ્યસભા (b) લોકસભા
 (c) વિધાનસભા (d) એકપણ નહીં
- (5) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણને અસરકારક બનાવવા માટે શિક્ષકે _____
 (a) વધુ બોલવું (b) શૈક્ષણિક સાધનોનો ઉપયોગ કરવો
 (c) પ્રશ્નો પૂછવા (d) સહ-અધ્યયન કરાવવું
- (6) પૃથ્વીનો ગોળો એટલે શું ?
 (7) નકશાના પ્રકારો જણાવો.
 (8) પાઠ્યપુસ્તકના મૂલ્યાંકનના માપદંડો જણાવો.
 (9) રચનાત્મક (ફોરમેટિવ) મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
 (10) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિમાં પ્રોજેક્ટની પસંદગી કોણ કરે છે ?
 (11) OHPનું પૂરું નામ આપો.
 (12) સ્કેપ બુક એટલે શું ?
 (13) મૂલ્યાંકન ત્રિકોણ કોણે આપ્યો છે ?
 (14) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની બે મર્યાદાઓ જણાવો.

Seat No. : _____

AH-101

April-2015

B.Ed., Sem.-II

B-505 : Social Science

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) All questions are compulsory.

(2) Options are internal.

(3) Figures to the right side show the marks of question.

1. (A) Answer any **one** of the following questions in about **750** words. **10**
- (1) Describe impact and importance of “Quit India” movement.
- (2) Mention the steps for the preservation of cultural heritage.
- (B) Answer any **one** of the following questions in about **125** words. **4**
- (1) Write a note on Prime Minister : Function and Powers.
- (2) What is poverty line ?
- (3) Explain in short : The causes of Poverty.
2. (A) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **100** words. **6**
- (1) Mention the merits and demerits of demonstration method.
- (2) State the merits and demerits of natural region method.
- (3) What is Exhibition method ? Clarify.
- (B) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**
- (1) Clarify the concept of project method. Explain its steps briefly.
- (2) Differentiate lesson planning and unit planning.
3. (A) Answer any **one** of the following in about **750** words. **10**
- (1) What is Co-relation ? Explain with illustrations the correlation of Social-Science with Maths and Science subjects.
- (2) Explain the qualities of good social science teacher.
- (B) Answer any **one** of the following questions in about **125** words. **4**
- (1) How will you use coins and postal stamp in Social-Science Teaching ?
- (2) What is time line ? Give one example of it.
- (3) State the characteristics of ideal map.

4. (A) Answer any **two** of the following questions in about **100** words. **6**
- (1) Give the list of activities done by social science club.
 - (2) Clarify the meaning of measurement and evaluation.
 - (3) Mention the importance of Blue-print.
- (B) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Evaluate the Std-10th text book.
 - (2) Clarify the concept of social-science room and give the list of different activities done by it.
5. Answer the following question in short : **14**
- (1) On which day was the Dandi March started ?
 - (a) March 12
 - (b) March 16
 - (c) April 5
 - (d) April 6
 - (2) In 2003, there were approximately _____ poor people in India.
 - (a) 30 crore
 - (b) 28 crore
 - (c) 13 crore
 - (d) 26 crore
 - (3) The number of members of “Rajyasabha” are _____
 - (a) 238
 - (b) 172
 - (c) 543
 - (d) 250
 - (4) Which is also known as Upper House ?
 - (a) Rajya Sabha
 - (b) Lok Sabha
 - (c) Vidhan Sabha
 - (d) None of above
 - (5) To make the social science teaching interesting teacher should _____
 - (a) Speak more
 - (b) Use teaching aids
 - (c) To ask questions
 - (d) To do co-relative education
 - (6) What is globe ?
 - (7) State the types of maps.
 - (8) Mention the criteria of Text book evaluation.
 - (9) What is formative evaluation ?
 - (10) Who choose Project in Project Method ?
 - (11) Give the full form of OHP.
 - (12) What is Scrap Book ?
 - (13) Who gave Evaluation Triangle ?
 - (14) Give two demerits of Project Method.
-